

ČAS SNOVANJA IN ODMIKANJA Od pobud do nastanka zbornika *Otrok in knjiga*

Dvajsetletnico svojega obstoja je revija *Otrok in knjiga* zaznamovala s svojo bibliografijo, ki je izšla v 34. številki revije. Z njo je razgrnila svojo vsebinsko podobo, po kateri bodo strokovnjaki presojali njen pomen in vlogo v javnem življenju, ocenjevali njen prispevek k strokovnemu napredku ter ji določili mesto v raziskovanju in popularizaciji mladinske književnosti.

Jubileji nas nagovarjajo, da pobrskamo po spominu, se ustavimo ob mejnikih, po katerih določamo obletnice, in se vprašamo po zadevah, ki so se že pogrezle v pozabo. Dvajset let izhajanja revije *Otrok in knjiga* je že tolikšno obdobje, da naravno prihaja do generacijskih premikov, novim sodelavcem in novim uporabnikom se zdi obstoj revije nekaj samoumevnega. Kdor pa se bo kdaj ukvarjal z revijo, se bo vendarle vprašal, kako je nastala, kdo jo je snoval in se zavzemal zanjo, zanimala ga bo njena predzgodovina. S tem zgoščenim zapisom mu bomo skušali pomagati, ker je o začetkih revije malo dokumentov, arhiv je skop, pričevanja so omejena na zasebne beležke. Spremljali bomo devetletno prizadevanje za revijo, kakor ga je mogoče razbrati iz biltenov Festivala Kurirček in iz časopisja, z namenom, da iz njih izluščimo podobo dogajanja, ki jo bodo po potrebi dopolnje-

vali drugi udeleženci. Iz teh virov zajemamo predvsem to, kar se neposredno navezuje na revijo.

Pobuda za revijo je bila dana pred tridesetimi leti na posvetovanju o mladinski književnosti s tematiko o NOB in ljudski revoluciji, ki je potekalo v okviru prvega festivala revije *Kurirček*¹ v Mariboru od 15. do 20. decembra 1963. O posvetovanju so poročali Alenka Glazer, France Forstnerič in France Novšak. Zadnji je zabeležil, da so udeleženci posvetovanja med drugim »tudi sklenili, da bodo osnovali skupen jugoslovanski časopis, ki se bo ukvarjal z mladinsko literaturo v najširšem smislu.«² France Forstnerič je v članku posvetil posebno pozornost pobudi za ustanovitev vsejugoslovanske revije za obravnavanje vprašanj književnosti za otroke in jo trikrat poudaril, najprej med tremi iztočnicami svojega poročila: »Boj proti literarni plaži – Potreben je jugoslovanski časopis za obravnavanje problemov mladinske književnosti – Sodelovanje med festivalom »Kurirček« v Mariboru in »Zmajevimi igrami« v Novem Sadu«, nato z izrazitim mednaslovom »Jugoslovanska revija za vprašanja mladinske književnosti« in v besedilu: »Plenum je soglasno sprejel sklep, da daje pobudo za ustanovitev vsejugoslovanske revije za obravnavanje vprašanj književnosti za otroke.«³

¹ *Kurirček*, list za otroke, je od leta 1961 izhajal pri Založbi Borec.

² Novšak France: *Podoba mladinske literature*. Drugi dan posvetovanja na mariborskem festivalu revije »Kurirček«. – Delo 5 (1963, 19. december) št. 347 str. 5.

³ Forstnerič France: »*Kurirček*« – vsejugoslovanski festival. Plenum o mladinski književnosti s tematiko NOB v Mariboru. – Večer 19 (1963, 21. december) št. 296, str. 5.

Najtemeljiteje je potek festivalskega dogajanja predstavila Alenka Glazer. Njen izčrpan zapis je dragocen dokument o srečanju in njegovih ugotovitvah. V zvezi z revijo je poudarila, da bi »k uveljavitvi mladinske književnosti dosti pripomogel tudi strokovni časopis o mladinski književnosti in njeni problematiki,« ter razgrnila koncept takega časopisa: »Ta bi poleg načelnih člankov o mladinski književnosti prinašal sproti tudi ocene in informativne članke o izhajajočih mladinskih knjigah in beležil točno bibliografijo vseh knjig pa tudi ocen, poročil in člankov o njih, in sicer za vso Jugoslavijo. S tem bi dobili trdno osnovo za preučevanje naše mladinske književnosti in za njeno vrednotenje, pedagogi in starši pa še obenem kaŕipot skozi množico mladinskega tiska, ko bi iskali primernih tekstov za otroke.« V nadaljevanju je še enkrat poudarila: »Določeni so bili obrisi časopisa o mladinski književnosti, ki bo postal organ tega festivala in katerega sedeŕ bo v Mariboru.« Na koncu poročila je objavila festivalsko resolucijo, ki v enajstih točkah povzema vse najvaŕnejše ugotovitve in sklepe s posvetovanja. V 5. točki je zapisano: »Plenum ugotavlja potrebo, da se združijo prizadevanja vseh jugoslovanskih piscev, ki se ukvarjajo s problemi mladinske književnosti. Odločitev, da se ustanovi jugoslovanska revija o problematiki mladinske literature, je prvi korak k uresničitvi te teŕnje.«⁴ Na to resolucijo so se sodelavci festivala sklicevali ŕe dolga leta in v njej izraŕena staliŕa glede revije so postala rdeča nit vseh nadaljnjih razpravljanj o njej.

France Filipiĉ je 25 let kasneje podrobno obnovil dogodke v zvezi z ustanovitvijo festivala, opisal vse festivalske prireditve ter povzel vsebino resolucije. Na koncu članka je navedel odlomek iz letnega poročila Druŕstva slovenskih knjiŕev-

nikov, pododbor Maribor za leto 1963, v katerem med drugim v zvezi s Festivalom Kurirĉek piŕe: »V sklopu festivala nastaja v Mariboru srediŕe za preuĉevanje mladinske literature in pravkar se tudi snuje uredniŕstvo zvezne revije, ki bo v treh jezikih prinaŕala teoretiĉne ĉlanke in informacije o literaturi za mladino in tudi o ustvarjanju za mladino nasploh.«⁵

Minilo je leto, glede revije je ostalo le pri dobrih namenih. Decembra 1964 je v Mariboru potekal drugi festival Kurirĉek. O tem sreĉanju so bila poročila bolj skopa. S kritiĉno gloslo se je v *Tribuni* oglasil Tone Partljiĉ in ocenil, da je prvi festival veĉ prispeval k razglabljanju o mladinski književnosti in ustvarjanju za mladino kot drugi. Da je bila misel na revijo tudi tokrat aktualna, dokazuje naslednji odlomek: »Na plenumu so veliko govorili o nujnosti revije za razprave in znanstveno raziskovanje s podroĉja mladinske književnosti. Imel pa sem vtis, da si vse preveĉ obetajo od te kritiĉno-esejistiĉne jugoslovanske revije, saj je vpraŕanje, kdo bo pisal vanjo. Ali bi slovanski avtor ne mogel objaviti svojih razmiŕljanj o mladinski književnosti v katerikoli obstojeĉi slovenski reviji, pa ga ni bilo. Revija naj bi bila v vseh treh jugoslovanskih jezikih, a kaj bo z jeziki manjŕin, ni jasno. Upajmo, da bo revija res zaĉela izhajati pred prihodnjim festivalom Kurirĉka. Ĉprav ne moremo priĉakovati reŕitve ŕe v sami reviji.«⁶

Od 3. sreĉanja dalje je Festival Kurirĉek vsako leto izdal bilten, ki je poleg referatov s posvetovanj in drugega festivalskega gradiva vsakokrat vseboval letno poroĉilo, ki ga je redno pisal Joŕe Filo. Iz teh poroĉil, sklepov posameznih festivalov in letnih naĉrtov povzemamo, kako so se spreminjale moŕnosti za ustanovitev revije, kakŕne so bile usmeritve in odnos do tega vpraŕanja.

⁴ Glazer Alenka: *Posvetovanje o mladinski književnosti s tematiko o NOB in ljudski revoluciji v Mariboru*. – Borec 15 (1964) ŕt. 1, str. 23–33.

⁵ Filipiĉ France: *Vrednotenje mladinske književnosti*. 25 let festivala Kurirĉek. – Veĉer 43 (1987, 5. december) ŕt. 282, str. 23.

⁶ Partljiĉ Tone: *Kurirĉkov festival v Mariboru*. – Tribuna 14 (1964, 30. 12.) ŕt. 31.

O delu 2. plenuma in njegovih sklepih ter o njihovem uresničevanju zvemo več šele iz Zapisnika plenuma III. festivala Kurirček leta 1965, ki je bil objavljen v prvem festivalskem biltenu. Iz poročila Jožeta Filo o delu festivalskega odbora med 2. in 3. festivalom Kurirček je videti, da so bila prizadevanja za revijo naravnana v več smereh. Festivalskemu odboru je bilo naloženo, »da organizira v Mariboru center za proučevanje mladinske književnosti in umetniškega ustvarjanja za mladino sploh z namenom, da bi ta center postal žarišče vseh akcij v zvezi z uresničevanjem festivalovega poslanstva: v številni organizacijsko delo okrog omenjene revije in njeno uredništvo. V toku lanskega leta je bilo v tej smeri zelo malo storjenega. Pokazalo se je, da za formiranje centra v Mariboru ni dovolj usposobljenih delovnih moči, ki bi se hotele s tem ukvarjati, da je misel o reviji sicer zelo lepa, vendar zaenkrat še neuresničljiva iz tistih vzrokov, ki se jim pridružuje še pomanjkanje potrebnih finančnih sredstev«. Po nekaterih predlogih naj bi revijo izdajala Mladinska knjiga, center pa bi formirali v Ljubljani pri Pionirskem domu.⁷ Nadalje so potekali dogovori s *Sodobno pedagogiko*, »ki naj bi se razširila in v svojem obsegu spremljala tudi ustvarjalnost za mladino. V razširjeno redakcijo revije je [Ivan Potrč] predlagal Alenko Glazer, ki bi organizirala in urejala to področje.«⁸ H konceptu časopisa, ki bi kritično spremljal umetniško snovanje za mladino, se je oglasil Ivan Potrč in po njegovem mnenju »bi morale take revije izhajati v posameznih republikah, saj

skupni časopis (v vseh jezikih naših narodov) ne bi mogel poseči zadostno v tiste svojske posebnosti narodove kulture in jezika, kakor bi mogel to opraviti kritični časopis o umetniškem snovanju za otroka, izdajan za eno narodnostno-kulturno območje.«⁹

Plenum 3. festivala Kurirček je sprejel sklepe, v katerih ni več zahteve po reviji, pač pa naj bi bila ena od treh nalog centra za spremljanje ustvarjalnosti za mladino, ki bi ga novi odbor osnoval na festivalskem sedežu v Mariboru, da »organizira analiranje in publiciranje del v zvezi z mladinsko literaturo v že obstoječih revijah in da posreduje ugotovitve jugoslovanskim založbam, ki izdajajo mladinsko literaturo.« V 8. sklepu plenum nalaga odboru, da izda enkrat na leto bilten in v njem objavi materiale s posvetovanja. V prvem biltenu naj bo objavljena tudi bibliografija vsega, kar je doslej izšlo v jugoslovanskih literaturah za mladino. V naslednjih pa bibliografija za tekoče leto.¹⁰

Zamisel o reviji se naslednja leta vedno bolj povezuje z ustanovitvijo festivalskega študijskega centra.¹¹ Leta 1966 je v poročilu govora o zametku tako imenovanega festivalskega centra. Dva sklepa s 4. festivala sta za naše spremljanje ilustrativna. 6. sklep: »Letošnji plenum je prinesel v svoje delo nove dimenzije, zahtevajoč v analizah umetniškega ustvarjanja za mladino več strokovnosti. S tem je mišljeno poglobljeno ocenjevanje posamičnih ustvaritev glede umetniških, idejnih, etičnih in estetskih kriterijev« ter njegovo nadaljevanje v 7. sklepu: »Da bi se to moglo uresničiti, ponovno apeliramo, da

⁷ Filo Jože: *Poročilo o delu festivalskega odbora med II. in III. festivalom Kurirček*. – Festival Kurirček (3; 1965; Maribor). Zapisnik Plenuma III. festivala Kurirček, str. 7, 8.

⁸ Prav tam, str. 11.

⁹ Prav tam, str. 10.

¹⁰ Zapisnik plenuma III. festivala Kurirček, str. 88, 89. V prilogi sta objavljeni dve bibliografiji: 1. Andra Žnidar, *Bibliografija mladinskih knjig s tematiko NOB*, izdanih v letu 1945–1964 v slovenskem jeziku. – 2. Olivera Zečević, *Bibliografija mladinskih del s tematiko NOB*, na teritoriju SR Srbije.

¹¹ »Junija 1966 je bilo sklenjeno, da se bo pri Študijski knjižnici v Mariboru formiral poseben oddelek marksistične literature in književnosti NOB. V teh prostorih bo tudi čitalnica, kjer bo ves zbrani material na razpolago v študijske namene...« Festival Kurirček (4; 1966; Maribor) str. 12–13.

se preveri možnost o čimprejšnji ustanovitvi revije, ki bo umetniške ustvaritve za mladino kritično spremljala.«¹²

Naslednje leto (1967) izvemo iz poročila Jožeta Fila, da je med letom na enem od sestankov festivalskega odbora Danilo Grujić, direktor založbe Mlado pokolenje v Beogradu, predlagal, naj bi v začetku izhajal zbornik – občasno, ko bi se zbralo dovolj materiala – pozneje pa bi lahko nastala periodična publikacija. Prispevkov ne bi prevajali, temveč bi jih tiskali v jeziku avtorja. Založba Mlado pokolenje bi bila pripravljena izdajati takšen zbornik.¹³ V naslednjem biltenu leta 1968 zveemo, da tudi ta načrt ni uspel, prav tako so se izjalovili pogovori s *Sodobno pedagogiko*. Premaknilo pa se je drugod. »Prizadevanja v zvezi z revijo so spet oživila to leto na »Zmajevih igrah« v Novem Sadu in na »Festivalu djeteta« v Šibeniku (sodelavci našega festivala so bili na obeh manifestacijah prisotni), ko je začela dozorevati ideja o periodičnem zborniku, ki bo obravnaval problematiko v zvezi z umetniškim ustvarjanjem za mladino na vsem jugoslovanskem področju. Center za ta snovanja je nastal v Zagrebu in pri njem se je aktiviralo večje število naših sodelavcev. Ker zaenkrat podrobneга koncepta tega zbornika (revije) ne poznamo, in ker glede tehnične organizacije v zvezi z objavljanjem člankov v jeziku avtorja naši predlogi niso bili sprejeti, bo festivalski odbor šele preučil, v koliki meri bo to revijo tudi finančno podpiral«. Danko Oblak je v razpravi k poročilu informiral o časopisu *Umjetnost i dijete*, ki bo izšel naslednje leto in bo v jugoslovanski publicistiki nekaj povsem novega, ker so o umetnosti za otroke, o literaturi, filmu, gledališču, glasbi, likovni umetnosti idr. zanje doslej v periodikah pisali le občasno in popolnoma nesistematično. V sklepih tega festivala najdemo samo zago-

tovalo, da bo spodbujal vsakršno kritično pisanje in razpravljanje o ustvarjalnosti za otroke in mladino.¹⁴

Poročilo za leto 1969 se dotika organizacije strokovno-raziskovalnega dela v Mariboru. »Pri mariborski pedagoški akademiji smo tudi uspeli zainteresirati krog sodelavcev, morda pa smo v konkretnih dogovorih bili nekoliko nestrpni, ko smo zavrnili načrte, po katerih naj bi prišli do strokovno-raziskovalnega dela mladinske književnosti s tematiko, ki zanima festivalski temeljni program. Vse možnosti glede uresničitve te zamisli niso usahnile. Zamislili smo si, vendar še ne do kraja izdelali, drugačen načrt, ki bi v okviru pionirskega doma v Mariboru in ob sodelovanju drugih sorodnih centrov utegnil nuditi boljše pogoje za realizacijo.« O pionirskem domu v Mariboru se v tem času razmišlja v povezavi z novim konceptom knjižnice za otroke v tem mestu. V zvezi z revijo je sodelavce festivala pritegovalo dogajanje na Hrvaškem: »Med tem je v Zagrebu začela izhajati publikacija *Umjetnost i dijete*, ki je v marsičem zamašila vrzel na tem področju. Želimo, da bi svoje poslanstvo uspešno opravljala. Z izdajatelji revije smo se dogovarjali, ko je bila v zaključni fazi pred izidom. Predlagali smo, da bi tudi formalno, ne le po vsebini bila revija jugoslovanska, pripravljene so bili tudi finančno sodelovati, a naš koncept ni bil upoštevan.«¹⁵

Na 8. festivalu v poročilu za leto 1970 beremo: »Študijsko-raziskovalne skupine v Mariboru ni bilo mogoče sestaviti, saj s sodelavci Pedagoške akademije, kjer je še največ takih strokovnjakov, ki bi se po svoji kvalifikaciji mogli ukvarjati s proučevanjem mladinske in književnosti za otroke, nismo našli skupnega jezika.« Da še vedno manjka ustrezna revija, kaže naslednji razmislek: »Prav tako bi kazalo razmisliti o tem, ali naj zbrano študijsko

¹² Prav tam, str. 77–78

¹³ Festival Kurirček (5; 1967; Maribor) str. 65.

¹⁴ Festival Kurirček (6; 1968; Maribor) str. 97, 102, 108.

¹⁵ Festival Kurirček (7; 1969; Maribor) str. 59, 60.

gradivo izhaja le v rednem letnem festival-skem biltenu ali pa bi ga zaradi zanimivosti in aktualnosti kazalo širše publicirati v revialnem tisku (kot je izšla lanska razprava prof. Voja Marjanovića) ali pa morda kar v posebni brošuri. Za to zadnje bi bilo potrebno seveda zagotoviti materialna sredstva.« Okvirni program za leto 1971 vsebuje zamisel, da bi si v okviru materialnih možnosti prizadevali izdati knjigo člankov o mladinski literaturi (izbor gradiva dosedanjih 8 festivalov) oziroma posebno število *Kurirčka*. V tem programu se sicer nakazujejo trdnejše povezave z mariborsko pionirsko knjižnico, kamor naj bi festival prenesel doslej zbrano gradivo (leposlovje, periodika, likovna dela), niti kančka sledu pa ni o kakšni bližnji možnosti za ustanovitev revije.¹⁶

A stvari so se zasukale hitreje, kot je mogoče razbrati iz programa festivala. Na 8. festivalu je bil decembra 1970 izvoljen nov festivalski odbor in eden od dveh podpredsednikov je postal Ignac Kamenik, ki je bil takrat ravnatelj Mestne knjižnice Maribor. Prav v tistem času se je v Mariboru reorganiziralo knjižničarstvo, po referendumu decembra 1970 je nastala iz Mestne in Delavske knjižnice Mariborska knjižnica in v njenem okviru je bila zasnovana sodobno organizirana osrednja pionirska knjižnica, ki bi metodično razvijala delo z mladimi bralci in bi postala študijsko središče za mladinsko književnost. S tako usmeritvijo Pionirske knjižnice Maribor se je pokazala možnost, da ta ustanova organizira revijo in ji zagotovi prostor za delo, kot je bilo še nedorečeno nakazano v festivalnem poročilu za leto 1969. Ignac Kamenik je takoj po svoji izvolitvi za podpredsednika festivala sprožil akcijo in 11. januarja 1971 sklical iniciativni odbor, ki se je sestel na Pedagoški akademiji v Mariboru v naslednjem sestavu: iz Mestne knjižnice sta sodelovala Ignac Kamenik in Darja Kramberger, s Pedagoške akademije Alenka Glazer,

Mira Medved in dr. Breda Požar. Ignac Kamenik je pojasnil zasnovano zbornika po vsebini, obsegu (160 strani) in finansiranju. Dogovorjeno je bilo, da bodo revijo izdajali Festival Kurirček, Pionirska knjižnica Maribor in Pedagoška akademija Maribor, založnik bo Založba Obzorja. Sedež uredništva bo v Pionirski knjižnici Maribor. V uredniški odbor so bili na tem sestanku predlagani: Milan Divjak, Alenka Glazer, Darja Kramberger, Janko Plemenitaš, Martina Šircelj in Andrej Ujčič.

Predlagano uredništvo se je sestalo že 15. januarja 1971. Na tem sestanku sta bila predlagana še dva člana uredništva: Bojan Golija in Slobodan Ž. Marković, za glavno urednico so izbrali Darjo Kramberger.

Po pogovorih na sestanku iniciativnega odbora, na sestankih uredništva 15. januarja in 9. februarja 1971 in po dogovoru glavne urednice z direktorjem Založbe Obzorja Jožetom Košarjem 27. januarja 1971 so bila utrjena naslednja stališča: Zbornik bo nosil ime *Otrok in knjiga*. Izhajal bo letno, objavljati bo izvirna, še neobjavljena strokovna besedila s področja mladinske književnosti z literarnoeštetskega vidika, z likovnega področja ter o problematiki mladega bralca s psihološkega in sociološkega vidika, in sicer v slovenščini, prispevke v drugih jezikih bo uredništvo dalo prevesti. Članke bodo spremljali povzetki v tujih jezikih (angleščina, nemščina, ruščina), teoretične študije z raznih področij morajo biti opremljene z opombami in navedbo virov. V zborniku bo ob obsežnejšem teoretičnem še informativni del. Vseboval bo tudi črno-bele ilustracije in grafikone, barvne ilustracije pa bodo prišle v poštev, če bodo spremljale besedilo, v katerem je govora o funkciji barv.

Prof. Košar je sprejel predlagani obseg zbornika do 160 strani, naklada pa naj bi znašala 700 do 800 izvodov. V pogovoru z njim so bile razmejene dolžnosti uredni-

¹⁶ Festival Kurirček (8; 1970; Maribor) str. 80, 83, 84.

štva in založbe. Uredništvo skrbi za pridobivanje sodelavcev, razmišlja o potencialnih naročnikih, predlaga naslove za zamenjavo publikacij in za pošiljanje recenzijskih izvodov ter izbira prevajalce. Založba prevzema kalkulacijo stroškov, obračunavanje honorarjev, opremo zbornika po predlogih uredništva, prodajo zbornika ter pošiljanje recenzijskih izvodov in izvodov za zamenjave.

Dobro leto so si člani uredništva prizadevali pridobiti dovolj sodelavcev, v številnih pogovorih so precizirali dolgoročni program zbornika in njegove usmeritve. A to je že druga zgodba.

Prva številka je bila urejena in oddana v tisk 24. 1. 1972. Tiskanje se je zavleklo, tako je zbornik prvič izšel avgusta 1972, v mednarodnem letu knjige.¹⁷ Njegovo rojstvo je zabeležilo nekaj poročevalcev, ki so pozdravili nastanek publikacije in ji zaželeli trajnejše življenje. Vojan Arhar in Berta Golob sta mu posvetila daljša priznavalna prispevka.¹⁸

(Nadaljevanje v prihodnji številki)

Zusammenfassung

Die Zwanzigjahrfeier der Bestehung hat die Zeitschrift *Otrok in knjiga* mit der eigenen Bibliographie gekennzeichnet (von der Nummer 1 bis 32). Sie wurde in der 34. Nummer der Zeitschrift veröffentlicht.

Mit diesem Artikel blicken wir in die Vorgeschichte der Zeitschrift. Die Anregung für die Zeitschrift wurde schon vor dreißig Jahren anlässlich des Kolloquiums über die Jugendliteratur, das im Rahmen des Festivals, damals genannt »Kurirček«, 1963 in Maribor verlief. Vom Anlaß bis zur Erscheinung der ersten Nummer vergingen neun Jahre, die man in den Protokollen und Bulletins des »Festivals Kurirček« verfolgen kann. Die Verwirklichung der Idee wurde vor allem wegen des alljugoslawischen Konzeptes der Zeitschrift verschoben.

Die Serienpublikation *Otrok in knjiga* erschien zum ersten Mal 1972 als Sammelband in slovenischer Sprache, erst nach einigen Jahren wurde sie in eine Zeitschrift umgeformt.

Povzetke je prevedel Mirko Križman.

¹⁷ Datumi sestankov, podatki in vsebina pogovorov – iz beležnice glavne urednice Darje Kramberger.

¹⁸ Cvetko Vladimir: *Otrok in knjiga*. – Sodobna pedagogika 1972 št. 9/10 str. 391.

Golob Berta: *Otrok in knjiga*. – Knjižnica 17 (1973) št. 1/4 str. 164–166.

Viator [Vojan Arhar]: *Ob izidu zbornika otrok in knjiga I. Vseeno se vrti*. – Prosvetni delavec 1972 (13. 10) št. 16, str. 11.

Švajncer Janez: *Potreben zbornik. Otrok in knjiga 1*. – Večer 28 (1972, 2. 12.) št. 279 str. 5.